

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sifre Kodesh

‘im targumim u-ve’urim mi-meḥabrim shonim

Sefer Yirmeyah

Landau, Moses I. Landau, Moses I.

Prag, 596 [1835 oder 1836]

כ הימרי

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9113

לאלהים אחרים: (יד) ויבא
 ירמיהו מהתפת אשר שרהו
 יהוה שם להנבא ויעמד בחצר
 בית יהוה ויאמר אל כל העם:
 (טו) כה אמר יהוה צבאות אלהי
 ישראל הנני מביא אל העיר
 הזאת ועל כל עריה את כל
 הרעה אשר דברתי עליה כי
 הקשו את ערפם לבלתי שמוע
 את דברי:

כ (א) וישמע פשחור בן אמר
 הכהן והואתפקיד נגיד
 בבית יהוה את ירמיהו נבא את
 הדברים האלה: (ב) ויכה פשחור
 את ירמיהו הנביא ויתן אתו על
 המהפכת אשר בשער בנימן
 העליון אשר בבית יהוה: (ג) ויהי
 ממחרת ויצא פשחור את
 ירמיהו מן המהפכת ויאמר
 אליו ירמיהו לא פשחור קרא
 יהוה שמך כי אם מגור מסקיב:

כי

מביא קרי

ר ש י

געטטערן געבראכט האט .
 (יד) נאכדעם ירמיה נוריק קאם
 פאן תפת, וואהין איהן דער
 עוויגע מיט דער וויזואגונג גע.
 שיקט האט, שטעללטע ער זיך
 אן דען פארהאף דעם טעמ.
 פעלס, אונד שפראך פאר אל.
 לעם פאלקע: (טו) זא שפריכט
 דער הערר דער העערשא.
 דען, דער גאטט ישראל'ס:
 איך ברינגע זיכער איבער דיע.
 זע שטארט אונד אללע איהרע
 געבענשטערטע אללעס אונ.
 גליק, דאן איך איהנען אנגע.
 דראהט האכע, ווייל זיא אלל.
 צו הארטנעקקיג מיינען וואר.
 טען קיין געהאר געבען וואל.
 לען.

כ (א) אלס פשחור זאָהן דעם
 פריעסטערס אמר
 אָבעראויפֿזעהער אים טעמ.
 פעל דעם עוויגען הערטע, דאן
 ירמיה אלוא וויזואגע; (ב) ליעם
 ער דען פראַפעטען שלאַגען,
 אונד הינזעטצען אויף דען
 בלאַקדער זיך אים אָבערסטען
 בנימינשען טהאַרע דעם טעמ.
 פעלס בעאַנד. (ג) אלס דעם
 מאַרגענס דאַרויף, פשחור
 דען ירמיה פֿאַם בלאַקקע וויע.
 דער פֿרייאַ ליעם, שפראַך
 ירמיה צו איהם, ניכט פשחור
 געננעט דיך דער עוויגע מעהר,
 זאָנדרען שרעקקען פֿאַן אללען
 זיי.

כ (ב) המספנת . שם מקום בית האסורים . וי"ת לכיסוף ארוולו"ר בלע"ז: (ג) מגור . יראה:
 לא פשחור קרא ה' שמך וכו' . לא נקרא שמך פשחור אלא בשביל דבר זה כלומר פשחור
 כמו חילן שנפשא וכן ויפשמני (איכה ג') וכן אמר לו לא פשחור קרא שמך שלשון פשחור משמע אדם

ב א ו ר

כ (ב) חמהפכת, תרגום הנשדי לכיסוף ונלשון רומי eippus, והוא מקום מושב אסורים
 בבית הסוסר . (ג) לא פשחור, הנכון בזה נדעת מ' מזמני האומות, שאלת פשחור

(ד) כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה הִנְנִי נֹתְנָהּ
 לְמַגּוּר לָךְ וְלִכְל־אֶהְיֶה וְנִפְּלוּ
 בְּחָרֵב אֲיִבֵיהֶם וְעֵינֶיהָ רֵאוֹת
 וְאֶת־כָּל־יְהוּדָה אֲתָן בְּיַד מֶלֶךְ־
 בָּבֶל וְהִגְלִם בְּבִלְהָ וְהִכֶם בְּחָרֵב:
 (ה) וְנָתַתִּי אֶת־כָּל־חֶסֶן הָעִיר
 הַזֹּאת וְאֶת־כָּל־יְגִיעָהּ וְאֶת־כָּל־
 יְקָרָהּ וְאֶת־כָּל־אֲצִוְרוֹת מַלְכֵי
 יְהוּדָה אֲתָן בְּיַד אֲיִבֵיהֶם וּבְזוּזִים
 וּבְקָחוֹם וְהִבִּיאֹם בְּבִלְהָ:
 (ו) וְאֶתְהָ פִשְׁחוֹר וְכֹל יוֹשְׁבֵי בֵיתָהּ
 תִּלְכּוּ בַּשָּׂבִי וּבְבִלְ תִּבּוֹא וְשֵׁם
 תָּמוֹת וְשֵׁם תִּקְבֹּר אֶתְהָ וְכָל־
 אֶהְיֶה אֲשֶׁר־נִבְּאתָ לָהֶם בַּשָּׂקָר:
 (ז) שְׁתִּיתֵנִי יְהוָה וְאָפַת תִּזְקַתֵּנִי
 וחוכל

זייטען. " (ד) דען זא שפריכט
 דער עוויגע, איך מאכע דין
 צום געגענשטאנדע דעם שרע.
 קענס פֿיר דין זעלבער אונד
 פֿיר דיינע פֿריינדע, זיא ווער
 דען דורך דאז שווערד פֿאללען,
 אונד דוא וירסט עס מיט די
 גען אויגען זעהען מיססען.
 גאנץ יהודה איבערלפע.
 רע איך אין דיא געוואלט
 דעם קעניגס פֿאן בבל, דער
 זיא טהיילס געפֿאנגען נאך
 בבל פֿיהרט, אונד טהיילס
 דורך דאז שווערד הינריכטעט.
 (ה) דען גאנצען רייכטהיים די
 זער שטארט, אללען איהרען
 ערווערב, אללע איהרע קאסט.
 בארקייטען אונד אללע שעט.
 זע דער קאניגע יהודה'ס, גע
 בע איך איהרען פֿיינדען פֿרייז,
 דיא זיא פֿלינדערן, זיא היג
 נעהמען אונד נאך בבל פֿיה
 רען. (ו) אינד דוא פֿשחור
 מיט דיינער גאנצען פֿאמיליע
 געהעסט אין דיא געפֿאנגען.

שאַט, קעממסט נאך בבל, שטירכסט דאָרט אונד ווירסט דארט בעגראַבי, דוא זאָוואַהל אַלס
 אַללע דיינע פֿריינדע, דענען דוא פֿאַלש פֿראַפֿעציעטעסט. — (ז) דוא הערר! האַסט מיך אַיִ
 בעררעדעט אונד איך ליעס מיך בערעדען, דוא וואַרסט צו מעכטיג מיר, דאַרום געוואַננעסט
 דוא

ר ש י

גדול וכן חורין אלא לנך נקרא שמך פשחור פשחור. ד"א פשחור רבים יעמדו סניבותיך להרוג
 ולל' זה מגור הוא לשון אסיפה כמו מגורי אל חרב (יחזקאל כ"א) : (ה) חוסן. ממון : (ו) פתחני.
 ללכת בשליחותיך : חזקתני. הכבדת עלי ירך החזק' ללכת על כרמי : וחוכל. ונחמת : כולה. כל

ב א ו ר

מחונר מל' ערבי פשח והוראחו הרוחה והללה, ומלשון כשדי סחור וענינו שלום והרוחה מסניב,
 ונראה שפשחור קרא את עלמו כן כאיש אשר יפרש שלום והרוחה מסניב ע"י נבואחו, וע"ז אמר
 לו ירמי' לא פשחור קרא ה' כי אם מגור מסניב, כי נבואחך הבאת מגור על כל היושבים
 אחק. (ד) נחנך למגיר, היה לו לומר נוחן מגור לך ולכל אהניך, אלא כך אמר לו במקום
 שאתה עתה נבואחך מנטח לך ולכל אהניך שנוטחים בדברי שקר שאתה אומר להם, מהי
 להם במקום מנטח למגור ולפחד, וגם אתה תפחד עמהם (ד"ק). והכס בחרב, וי' והמחלקת
 וכאשר תרגמתי. (ה) חוסן, הוא האור, וקראוהו חוסן לפי שהאור חוזק האדם וחוסנו לעת
 כרה (ד"ק). (ז) ואפת, מבנין נפעל, ויהיה בתשלומו אפתה על משקל אבנה, ונחסרון
 למ"ד

וְהוֹכַל הַיְיָ לְשֹׁחֵק כָּל-הַיּוֹם
 כָּל־הַלַּיְלָה לַעֲגֹל לִי: (ח) כִּי-מֵדִי אֲדַבֵּר
 אֲזַעֵק חָמָס וְשׂוֹד אֶקְרָא כִּי-הָיָה
 דְּבַר-יְהוָה לִי לְחַרְפָּה וּלְקָלָס כָּל-
 הַיּוֹם: (ט) וְאָמַרְתִּי לֹא-אֲזַכְּרֶנּוּ
 וְלֹא-אֲדַבֵּר עוֹד בְּשֵׁמוֹ וְהָיָה בְּלִבִּי
 כַּאֲשֶׁר בַּעֲרַת עֶצֶר בַּעֲצַמְתִּי
 וְנִרְאִיתִי כִּלְכֵּל וְלֹא אוֹכַל: (י) כִּי
 שָׁמַעְתִּי דְבַת רַבִּים מְגוֹר מִסְבִּיב
 הַגִּידוּ וְנִגִּידְנוּ כָּל אֲנוֹשׁ שְׁלָמִי

דוא, אכער אַך! איד וואַרד
 טעגליך צום שפּאַטטע נור,
 אַללעס פֿערלאַכעט מיך.
 (ח) זאָ אָפֿט איד רעדע, מוס
 איד קלאַגען, מוס איד גע-
 וואַלט אונד וועה שרייען, דען
 דעם עויבן וואַרט שאַפֿט אי-
 מער שמאך אונד פֿעראַכטונג
 מיר. (ט) איד דאַכטע — ניכט
 מעהר נענען ווילל איד איהן,
 ניכט מעהר רעדען ווילל איד
 אין זיינעם נאַמען, דאָ וואַרדס
 וויא אינע פֿלאַממע אין מיי-
 נעם אינערן, דיא לאַדערנד
 מיין געכין אומשלאַס, איד
 וואורדע צו שוואַך עס צו ער-

שמרי

טראַגען, אונד קאַנטטע ניכט לענגער אַן מיך האַלטען. (י) יעצט מוס איד דיא שמעה.
 וואַרטע זאָ פֿיעלער הערען, דיא פֿורכטבאַרכטען פֿלענע פֿאָן אַללען זייטען, „שפּריכט
 נור וויר וואַללען עס שאַן אַנגעבען“ יא זעלבסט מיינע טרויטען פֿריינדע דיא שטעטס

מיר

ר ש י

העס ליעג לי: (ח) מדי אדבר. ככל עת אדבר אליהם אני כריך לזעוק ולהרי' קול ואיני קורא
 אליהם עונה כי אם נבואות חמס ושוד: כי היה דבר ה' לי. לפיכך דברו לי חרפה שהם מחרסין אותי:
 ולקלס. ולחרפה כמו וקלסה: (ט) ואמרתי לא אזכרונו. אם אמר לי לני שלא לילך בשליחותך ערה:
 והיה בלבי הנבואה כאש בוערת. ועל כרחי אני כריך לילך: עבור בעלמותי. כיום בעלמותי
 האש: כלכל. לסבול האש: (י) כי שמעתי. אני אמרתי שלא אזכרונו לפי שמעתי דבת רבים אלו
 שמתלחשים עלי: מגור. לשון אסיפה וכת"י: הגידו. עליו עדות שקר: ונגידנו. ונעידנו.
 ומנחם סי' הגידו ונגידנו כמו (דברים י"ד) לא תתגודדו וכן מבר לחלק יגיד רעים (איוב י"ז) לשון
 השחתה כמו גודי אילנא (דניאל ג'). ודוגש פתר אותו לשון הגדה ממש וכה פתרונו הגידו עליו
 דברי שקר ונגידנו למלך ויש לנו כמו נגידנו דברים רבים במקרא אשר לא יכון פתרונו כי אם עד
 אשר ימלקון לשתי תיבות או לשלש כמו ולא יכלו דברו לשלום (בראשית ל"ז) בני ילאוני (לעיל י'):
 שומרי

ב א ו ר

למ"ד הפעלן אפת, כמו מגל ערוחק (רד"ק). (ט) עצור בעצמותי, אש לשון זכר ולשון נקבה
 כמו תאכלהו אש לא נפח (איוב ז' כ"ו) (רד"ק), וכן שלח אש בעלמותי (איכה א' י"ג). ונלאחתי
 כלכל, כי האש בוערת בתוך לני ואין מנוס לה, ועלי להוכיאה חולה וכפי' הרד"ק. (י) מגור
 מסביב, עיין להמבאר בתהלים (ל"א י"ד), ואולי פה המה דברי איוביו ודנחם שחזרו בלעג
 ובללון דבריו אשר נבא על שחור וקראו ותמהו, מגור מסביב יאמר? הגידו את כל אשר דבר
 וימת, ואנו נגידנו ונספר את כל הדברים לפני המלך; ולפ"ז יהיה תרגומו: יעטלט אום איד
 דיח ועסטערוכג זאָ פיעלער הערען, וויח? טרעקקען פֿאָן חוֹזען זייטען? — זאָגעט כור הער וויר
 ויחזען עס טאָן אַנגעבען. כל אנוש שלומי, מליטה לקומה מדברי דוד איש שלומי וגו' אוכל לחמי
 תהלים

שִׁמְרֵי צַלְעֵי אוֹלֵי יִפְתָּהּ וְנוֹכְלָה
 לוֹ וְנִקְחָהּ נִקְמָתָנוּ מִמָּנוּ :
 (יא) וַיְהוֹה אוֹתִי כַגְבוֹר עֲרִיץ עַל-
 בֶּן רִדְפֵי יִכְשְׁלוּ וְלֹא יִכְלוּ בִשְׁנוֹ
 מְאֹד כִּי-לֹא הִשְׁכִּירוּ כְּדַמַּת
 עוֹלָם לֹא תִשְׁכַּח : (יב) וַיְהוֹה
 צְבָאוֹת בַּחַן צִדִּיק רֹאֵה כְלִיּוֹת
 וְלֵב אֲרָאָה נִקְמָתְךָ מֵהֶם כִּי
 אֲרִיךְ גְּלִיתִי אֶת-רִיבִי : (יג) שִׁירוּ
 לַיהוָה הַלְלוּ אֶת-יְהוָה כִּי הֲצִיל
 אֶת-נַפְשׁ אֲבִיוֹן מִיַּד מְרַעִים :
 (יד) אֲרוּר הַיּוֹם אֲשֶׁר יִלְדֵתִי בּוֹ
 יוֹם אֲשֶׁר-יִלְדֵתֵנִי אִמִּי אֱלֹהֵי
 בְּרוּךְ : (טו) אֲרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר
 בָּשָׂר אֶת-אָבִי לֵאמֹר יִלְדֶּךָ
 בֶּן זָכָר שְׂמֵחַ שְׂמֹחָהוּ : (טז) וְהָיָה

האיש

מיר צור זייטע זינד , (דענקען)
 פֿיללֵיכט לעסט ער דאָך זיך
 לאַקקען דאָס וויר אונו זיינער
 בעמעכטיגען אונד ראַכע אָן
 איהם נעהמען . (יא) דאָך דער
 עוויגע איזט מיט מיר וויא איין
 מעכטיגער העלד, דאַרום מיכ .
 סען שוואַך אונד אָהנמעכטיג
 מיינע פֿערפֿאַלגער ווערדען ,
 מיכסען ועהר זיך שעמען דאָס
 זיא ניכטס אויסגעריכטעט ,
 עוויג בלייבט דיזעע שמאָך
 אונד אונפֿערגעסליך . (יב) גע .
 וויס , אָ הערר דער העער .
 שאַרען , דער דוא דען גע .
 רעכטען פֿריפֿעסט אונד הערן
 אונד נירן דורכשויעסט , איד
 ווערדע עם זעהען וויא דוא
 ראַכע אָן איהנען ניממסט ,
 דען דיר האַבע איד מיינע
 זאָע אָנהיימגעשטעללט .
 (יג) זינגעט דעם עוויגען , פֿריי .
 זעט דען העררן , דען ערהאַט
 אינע ליידענדע זעעלע אויס
 דער געוואַלט דער פֿרעפֿלער
 בעפֿרייעט — — (יד) פֿער .
 פֿלויכט זייא דער טאַג אָן דעם

איד געבאָרען וואורדען, אָן דעם מיינע מוטטער צור וועלט מיך בראַכטע , קיין זעגען
 טרעפֿע איהן . (טו) פֿערפֿלויכט דער מאַן, דער מיינעם פֿאַטער דיא באַטהשאַפֿט
 בראַכטע, דיר איזט איין זאָהן געבאָהרען, אונד מיט פֿריידען איהן ערפֿיללטע . (טז) דיע .
 זער

ר ש י

שומרי צלעי . מכפי שני : אולי יפחה . לשמוע לנו ולטעות אחרינו : (יא) כי לא השכילו . לא
 הכליחו בעלתם : (יד) ארוור היום אשר יולדתי בו . פוא"י אינינוור"ט בלע"ז היא שעת הריון ועל ידי
 אונם שמש חלקיהו אביו מטמו ביוסן שהיה בורח מכני מנשה שהיה הורג את הנביאים ושמש מטמו
 וברח : (טו) שמה . מ"ס דגושה שהיא ל' משמח אחרים ששמה את אביו בבשורתו :

ב א ו ר

(תהלים מ"א י') . שומרי צלעי , העומדים חמיד אללי לשמרני ולהתעלם עמי נאפנים ,
 בן אִמִּירָש ובאר הכנס געזעניוש נספר המליך שלו והדין עמו . אולי יפחה , כן יאמרו ויחשבו
 בלנס , בקרנס ישימו לי ארנס , ובסיהם ידברו שלום אמי . (יב) וה' צבאות , כלומר בטו
 אני כך אלהי צבאות שאתה משפוט ומריב את ריבי כי בוחן לב לדיק אתה וכל דברי סמס גלוי
 וידועים לפניך . (יג) שירו לה' , בזכנו משפט ה' הכדק עלה עוז מנטמו , והתעורר נסא
 לשנת ולתהלה . (יד) ארוור חיום , יתכן כי מידי דנו מהכלחו עלמה על לנו המתנה מה לי

זער מאן זיין יענען שטערטען
 גלייך, דוא דער עוויגע צער.
 שטערעט, אהנע זיא יע וויע
 דער הערשטעללען צו וואל
 לען, דעם מארגענס הערע
 ער איממער וועהגעשריין,
 אונד יאטמערטענע אים מיט
 טאגע. (יז) אך דאס דוא מיך
 ניכט טערטעמעסט אים מוט
 טערלייבע, דאס מיינע מוט
 טער מיין גראב געוועזען
 איהר לייב עוויג שוואנגער גע
 בליעבען ווארע. (יח) ווארום
 קאם איך אים מוטטערליי
 בע? דיעזען יאממער, דיע
 זעס אינגליק צו זעהען, אונד
 מיין לעבען אין שמאך הינצו
 ברינגען.

כא (א) פאלגענדער אויפ
 טראג ווארד דע
 ירמיה פאם עוויגען, אלס דער
 קעניג צדקיהו דען פשחור זאָהן
 מלכה'ס אונד דען פריעסטער

**הָאִישׁ הַהוּאֹ בְּעָרִים אֲשֶׁר־הִפְךָ
 יְהוָה וְלֹא נָחַם וְשָׁמַע זַעֲקָהּ
 בִּבְקָר וּתְרוּעָה בְּעַת צְהָרִים:
 (יז) אֲשֶׁר לֹא־מֹתַתְנִי מִרַּחֲמֵם
 וַתְּהִי־לִי אִמִּי קְבָרִי וְרַחֲמָהּ תְּרַת
 עוֹלָם: (יח) לְמַה זֶה מִרַּחֲמֵם יְצַאֲתִי
 לְרֵאזוֹת עֲמֹר וַיְגֹן וַיְכַלּוּ
 בְּבִשְׁת יָמָי:**

כא (א) הַדְּבַר אֲשֶׁר־הָיָה אֵלַי
 ירמיהו מאת יהוה
 בשלח אליו המלך צדקיהו את
 פשחור בן מלכיה ואת צפניה
 בן מעשיה הכהן לאמר: (ב) דַּרְשׁ־

נא

צפניה זאָהן מעשיה'ס צו איהם שיקטע אונד איהם זאָגען ליעם: (ג) פֿראַגע דאָך דען עווי

ר ש י

(טז) בערים אשר הפך. סדו' ועמורה: ולא נחם. משגור עליהם חורבן לא חשב מחשבה אחרת לנטל גורמו: (יז) אשר לא מותחני. מלאך המות מרחם והרי זה מן האקראות קלכי דיבור: הוט עולם. הריון של עולמית: (יח) עמל ויגון. חורבן בית המקדש:

הנני

ב א ו ר

להללה זאת, ולמה אחפזנה הלא רק לראות עמל וכעס אחיה ואנולי, כי העיר והמקדש יהיו לשמה ולשריקה, ונת עמי חלך בשבי. (טז) בערים אשר הפך, כלומר לא יהיה שארית אחריו, לא נין ולא נכד, כאשר לא נשאר דבר מערים האלה וימיו תבלה ביגון ואנחה, ישמע זעקה בנקר ותרועה בלהרים. (יח) לראות עמל ויגון, זהו תכלית תלונותיו ותאנותיו, שעליו עלה הנזל לראות ברעת עירו ועמו ולכלות ימיו בנושה ע'י חורבן ב"המק, ובאשר הערתי לעיל פסוק י"ד.
כא (א) בשלח אליו המלך צדקיהו, הנבואה הזאת אשר היתה לו בימי המלך לדקיהו דומה בענינו להנבואה קודם לזה כי בשניהם יעוד העונש שיה על העיר ויושביה, כי לעיל (י"ע ט"ו) נאמר הנני מביא אל העיר הזאת ועל כל עריה את כל הרעה אשר דברתי עליה, וכפרשה זאת כתיב כי שמתו פני בעיר הזאת לרעה ולא לטובה, ועוד לעיל (כ' ז') ואת כל יהודה אתן ביד מלך בבל והכס בחרב ופה אתן את לדקיהו וגו' ביד נבוכדנצר מלך בבל וגו' והכס לפי שרכ וכיולא בזה, ולכן חנרס הסופר, וכאשר כתבתי לעיל (י"ז י"ח).
 גלחם